

A circular diagram representing the circular economy. It features a central circle with the text 'CIRCULAR ECONOMY' inside. Surrounding this are several concentric rings and arrows. The outermost ring contains the words 'RAW MATERIALS', 'DESIGN', 'PRODUCTION', 'REMANUFACTURING', 'DISTRIBUTION', 'CONSUMPTION', 'WASTE', and 'RECYCLING'. The 'CONSUMPTION' ring includes the sub-text 'use, reuse, repair'. The 'RECYCLING' ring is highlighted in a darker blue color. The background of the slide features large, faint, diagonal text: 'Circular Economy Package' at the top left, 'SUPPLEMENT' in the center, and 'Single Use Plastics Directive' at the bottom left.

ODPADY A OBĚHOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

Seminář pořádaný výborem pro životní prostředí
POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY

David Vandrovec
1. 10. 2019

BALÍČEK OBĚHOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

Evropský strategický rámec v prostředí České republiky

SMĚRNICE 2018/849/EU (CEP)

o vozidlech s ukončenou životností, o bateriích a akumulátorech a odpadních bateriích a akumulátorech a o odpadních elektrických a elektronických zařízeních...

SMĚRNICE 2018/850/EU (CEP)

o skládkách odpadů...

SMĚRNICE 2018/851/EU (CEP)

o odpadech...

SMĚRNICE 2018/852/EU (CEP)

o obalech a obalových odpadech...

SMĚRNICE 2019/904/EU (SUP)

o omezení dopadu některých plastových výrobků...

CÍLE CEP – Komunální odpad

Cíle pro recyklaci komunálního odpadu
do roku 2025 / do roku 2030 / do roku 2035
55 % / 60 % / 65 %

CÍLE CEP – Odpady z obalů

Cíle pro recyklaci odpadu z obalů (do roku 2025 / do roku 2030)

Veškeré obaly	65 % / 70 %	Plasty	50 % / 55 %
Dřevo	25 % / 30 %	Železné kovy	70 % / 80 %
Hliník	50 % / 60 %	Sklo	70 % / 75 %
Papír a lepenka	75 % / 85 %		

HIERARCHIE ODPADŮ

Základní koncepční nástroj pro omezení vzniku a řízení nakládání s odpady v rozsahu:

Prevence

Příprava k opětovnému použití

Recyklace

Využití (včetně energetického)

Odstranění

BALÍČEK OBĚHOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

RECYKLACE, aneb co si lze po zkušenostech z České republiky představit?

RECYKLACE „PO STARU“

recyklací odpadu (se rozumí) jakýkoliv způsob využití odpadů, kterým je odpad znovu zpracován na výrobky, materiály nebo látky pro původní nebo jiné účely jejich použití, včetně přepracování organických materiálů; recyklací odpadů není energetické využití a zpracování na výrobky, materiály nebo látky, které mají být použity jako palivo nebo zásypový materiál...

RECYKLACE „PO NOVU“

Recyklací odpadu (se rozumí) způsob využití odpadu, jímž je odpad znovu zpracován na výrobky, materiály nebo látky, ať pro původní nebo pro jiné účely; recyklace odpadu zahrnuje přepracování organických materiálů, ale nezahrnuje energetické využití a přepracování na materiály, které mají být použity jako palivo nebo jako zásypový materiál...

RECYKLACE PO ČESKU

recyklací odpadů (se rozumí) vše, co skončí v barevném kontejneru na tříděné složky komunálního odpadu...

MATERIÁLOVÁ RECYKLACE

recyklací odpadu (se rozumí) jakýkoliv způsob využití odpadů, kterým je odpad znovu zpracován na výrobky, materiály nebo látky pro původní nebo jiné účely jejich použití, včetně přepracování organických materiálů

KONEČNÁ (SKUTEČNÁ) RECYKLACE

recyklací odpadu (se rozumí) jakýkoliv způsob využití odpadů, kterým je odpad znovu zpracován na výrobky, materiály nebo látky pro původní nebo jiné účely jejich použití, včetně přepracování organických materiálů, a to na tzv. druhotnou surovinu do výroby

BALÍČEK OBĚHOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

Recyklace komunálního odpadu do roku 2035 v úrovni minimálně 65 %

NAKLADÁNÍ S KOMUNÁLNÍM ODPADEM

Kroky nakládání s komunálním odpadem:

RECYKLACE – minimálně 65 %

+

ENERGETICKÉ VYUŽITÍ – maximálně 25 %

SKLÁDKOVÁNÍ – maximálně 10 % (nerecyklovatelné zbytky)

MODEL SOUČASNÉHO NÁVRHU ZÁKONA O ODPADECH

Kroky nakládání s komunálním odpadem „bez respektování hierarchie odpadů:“

ENERGETICKÉ VYUŽITÍ – 25 % + % neskládkovaného odpadu

+

SKLÁDKOVÁNÍ – maximálně 10 % (nerecyklovatelné zbytky)

RECYKLACE – minimálně 65 %

SKLÁDKOVACÍ POPLATKY

Poplatky nově stanoveny na úroveň 1850 Kč/tunu + tzv. třídící sleva, která má obcím do roku 2029/2030 poskytnout patřičnou a akceptovatelnou úlevu. Role poplatku je velmi diskutabilní.

TŘÍDICÍ SLEVA

Způsob definice slevy nedává obcím jistotu, současně umožňuje obcházení nastaveného modelu. Třídící sleva je definována výhradně pro obce, pro ostatní původce nikoli. Problematika „poplatníka“ nastavená v návrhu zákona v podstatě eliminuje možnost prokázání naplnění podmínek na třídící slevu obcím.

PROČ TŘÍDIT? POMŮŽE NOVÁ LEGISLATIVA?

Třídění má smysl, pokud je nastaven správný následný proces nakládání s vytríděným odpadem. Je samo třídění zárukou správného následného procesu?

BALÍČEK OBĚHOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

Vybrané výrobky s ukončenou životností – sběr v úrovni minimálně 65 %

NASTAVENÍ NOVÝCH CÍLŮ V NÁRODNÍ LEGISLATIVĚ

Zpětný odběr (+ oddělený sběr) vybraných výrobků o hmotnosti minimálně 65 % ku průměru uvedených výrobků na trh za poslední 3 roky.

POMŮŽE NASTAVENÍ ROZDÍLNÝCH PRAVIDEL?

Proč zpětný odběr vybraných výrobků v návrhu zákona podléhá jiným pravidlům než zpětný odběr jiného typu vybraného výrobku, jako jsou obaly?

Proč, u obalů běžné oddělení výrobce či správce v roli kolektivního systému, resp. obalové společnosti, a jejich akcionářů nebo společníků od zpracovatelů odpadů, není aplikováno ve všech oblastech zpětného odběru výrobků s ukončenou životností? Nastavená pravidla vzbuzují nejistotu u výrobců a zpracovatelských zařízení.

GOLD-PLATING

Rozdělení platného zákona o odpadech do dvou navrhovaných zákonů vytvořilo prostor pro „legislativní vatu“ a gold-plating, který se podařilo bezezbytku využít.

POMŮŽE NOVÁ LEGISLATIVA?

Jaké oblasti pomůže nová legislativa fakticky vyřešit?

BALÍČEK OBĚHOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

Obaly a odpady z obalů v návrhu novely zákona

PODAŘÍ SE DOSÁHNOUT CÍLŮ EU?

Odpověď nalezneme ve veřejně dostupných datech a vyjádřeních současné AOS EKO-KOM a Ministerstva životního prostředí.

ZINTENZIVNĚNÍ TŘÍDĚNÍ V OBECNÍCH SYSTÉMECH

Čísla roku 2017 i 2018 vypovídají, že v případě uvedené intenzifikace by občané, kterých by se tato aktivita měla dotýkat, měli zvýšit svoji úroveň třídění na 130-140 % průměrných hodnot dosahovaných v rámci ČR (po přepočtu dle demografických dat ČSÚ). Při započítání změny měřicího bodu se dostáváme nad hranici 200 %. Je vhodné připomenout, že takové zlepšení se předpokládá u občanů a v oblastech, kde nepomohlo ani 22 let intenzivní osvěty a vzdělávání realizovaných AOS EKO-KOM.

ZEFEKTIVNĚNÍ PROVOZU TŘÍDÍCÍCH LINEK

V současnosti je většina třídících linek provozována soukromými společnostmi. S ohledem na konkurenci je nepochybné, že naprostá většina těchto zařízení je provozována maximálně efektivně. Co by se tedy mělo zefektivňovat?

ZINTENZIVNĚNÍ DOTŘÍDĚNÍ PŘEDÚPRAVY PŘED ENERGETICKÝM VYUŽITÍM

V blízké době nebude energetické využití odpadů v podobě alternativních paliv (TAP) považováno za recyklaci. Jak tedy zajistíme skutečnou recyklaci a návrat odpadů (coby druhotných surovin) zpět do výrobního procesu?

POTŘEBA SYSTÉMOVÉ ZMĚNY

Výsledky matematického modelu třídění odpadů v České republice jednoznačně otevírají otázku, zda jsou plánovaná opatření dostatečná a zda jejich výsledky povedou ke naplnění cílů stanovených EK. Je zjevné, že současná praxe či její zintenzivnění nezaručují dosažení alespoň minimální úrovně potřebné pro splnění těchto cílů.

JSOU POTŘEBNÉ DALŠÍ ZMĚNY

Pro udržitelný vývoj v České republice jsou nutné další změny, a to minimálně zprůhlednění dat o sektoru odpadu z obalů; skutečné vyhodnocení zálohových systémů a otevření trhu.

BALÍČEK OBĚHOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

Shrnutí současného stavu

STAV V SOUČASNOSTI DISKUTOVANÉ LEGISLATIVY

Nové zákony jsou dnes velkou otázkou pro budoucnost sektoru. Průvodním jevem novelizace předpisů je jejich významné bobtnání, zavádění nadlimitních restrikcí, zaplevelování duplicitními definicemi pojmů a nárůst administrativy.

GOLD-PLATING A LEGISLATIVNÍ VATA

Hodnocení návrhů přichází z mnoha stran, naposledy z právě proběhlého jednání pléna LRV dne 19. 9. 2019, které zákony vrátilo k zásadnímu přepracování předkladateli.

PODPOŘÍ NOVÁ LEGISLATIVA PLNĚNÍ CÍLŮ EU?

Hodnocení této otázky dotčeným sektorem je v naprosté většině negativní.
Proč nová legislativa nezahrnuje cíle a obsah SUP?

RECYKLACE PRO RECYKLACI, STAČÍ TO?

Navrhovaná legislativa neřeší základní otázku – Když už „recyklovat“, tak co dál?

NÁSTROJE NA PODPORU „SKUTEČNÉ“ RECYKLACE

Snížení sazby DPH; snížení zdanění práce v recyklačním průmyslu; závazek státu, aby ve veřejných zakázkách preferoval určité procento recyklovaných výrobků; daňové zvýhodnění recyklace v rámci daně z příjmu; podpora recyklace v rámci dotačních programů; zapracování využití recyklovaných materiálů a recyklátů do technických norem; definování efektivních nástrojů k motivaci samotných výrobců obalů a výrobků; příprava standardů pro sekundární plasty; vyhotovení edukačního a osvětového materiálu pro možnosti uplatnění druhotných surovin, konkrétně plastů; evidence vzniku a využití druhotných surovin; zdanění primárních surovin.

Ani jeden z těchto nástrojů, není v balíčku nových zákonů adekvátně řešen.

BALÍČEK OBĚHOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

Jak dál, existuje jiná varianta?

PŘEPRACOVÁNÍ NÁVRHOVANÝCH ZÁKONŮ

Kvalifikované přepracování navrhovaných zákonů po vzoru moderní nezatěžující legislativy za účasti odborníků ze sektoru.

JE MOŽNÉ ŘEŠIT TRANSPOZIČNÍ LHŮTU?

Ano, možné to je. Již řada subjektů navrhuje postup jak závazek vůči EU důstojně vypořádat.

IMPLEMENTACE SKUTEČNÝCH SYSTÉMOVÝCH ZMĚN

Aktuální situace vyžaduje pro budoucnost implementaci skutečných systémových změn. Doba „kontejnerová“ je nejen na hranici svých výkonnostních limitů, ale jak ukazují zahraniční zkušenosti, je již přežitá.

ODPOUTÁNÍ SE OD ADMINISTRATIVNÍCH MONOPOLŮ

Zprůhlednění jednotlivých systémů, otevření trhu a nastavení tržních způsobů hospodaření.

METODIKA VZÁJEMNÉHO POROVNÁNÍ VÝKONU

Vzájemné porovnání výkonnosti systémů jednotlivých zemí EU lze provádět pouze na základě jednotné metodiky a stejně definované datové sady. Je tedy otázkou, zda současně prezentované výsledky České republiky kvalitativně odpovídají náhledu Evropské komise.

NÁSTROJE NA PODPORU „SKUTEČNÉ“ RECYKLACE

Implementace možných variant podporujících poptávku po recyklátu a výrobcích s jejich významným obsahem.